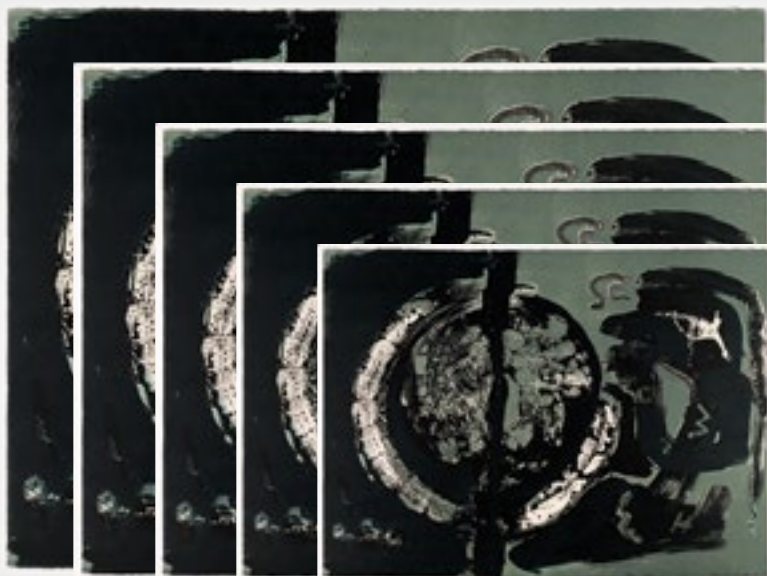

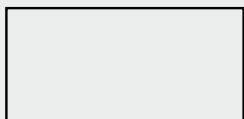
ΓΙΑΝΝΗΣ ΕΥΘΥΜΙΑΔΗΣ

ΑΧΙΛΛΕΑΣ
ΣΤΟΝ ΑΔΗ

[σκηνικό ποίημα]

Ν Ε Φ Ε Λ Η

Αχιλλέας στον Άδη

ΝΕΦΕΛΗ / ΘΕΑΤΡΟ

Γιάννης Ευθυμιάδης, *Αχιλλέας στον Άδη*

Πρώτη έκδοση, Μάρτιος 2022

Εικαστικό εξώφυλλου: Άρης Κουτρουλής, *Ελληνική Σουίτα V* (1963)
Η μετάφραση των στίχων της *Οδύσσειας* είναι του
Δημήτρη Μαρωνίτη.

Σχεδιασμός βιβλίου: Περικλής Δουβίτσας

ISBN: 978-960-504-323-0

© 2022, Εκδόσεις ΝΕΦΕΛΗ και Γιάννης Ευθυμιάδης

Ασκληπιού 6, Αθήνα 106 80
τηλ.: 210 3639962 – fax: 210 3623093
www.nefelibooks.com

ΓΙΑΝΝΗΣ ΕΥΘΥΜΙΑΔΗΣ

ΑΧΙΛΛΕΑΣ
ΣΤΟΝ ΑΔΗ

[σκηνικό ποίημα]

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΕΦΕΛΗ

ΑΘΗΝΑ 2022

ΑΧΙΛΛΕΑΣ: Μη θες να με παρηγορήσεις για τον θάνατό μου,
Οδυσσέα γενναίε·
θα προτιμούσα πάνω στη γη να ζούσα,
κι ας ξενοδούλευα σε κάποιον,
άκληρο πια που να μην έχει και μεγάλο βιος,
παρά να είμαι ο άρχοντας στον κάτω κόσμο των νεκρών.

Ομήρου Οδύσσεια, λ 488-491

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΘΕΤΙΣ
ΑΧΙΛΛΕΑΣ
ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ
ΕΚΤΟΡΑΣ
ΒΡΙΣΗΙΔΑ

ΣΚΗΝΗ Α΄

ΘΕΤΙΣ

Εδώ είν' ο κόσμος των νεκρών
Κόσμος των νικημένων
Ἦρθα η Θέτιδα, θεά
Την άφθαρτή μου φύση δεν την αγγίζει ο θάνατος
Μα δεν υπάρχει άκρη της γης, του ουρανού, του Άδη
Που να μη φτάνει να δονεί τ' αυτιά μιας μάνας
Το κάλεσμα, το γοερό το κλάμα του παιδιού της
Εδώ είναι τόπος άτοπος
Μέγα σκοτάδι, τρόμος
Και μες στο σύθαμπο καπνού, ομίχλης που τυφλώνει 10
Άθλια σπαράγματα ψυχές σαλεύουν
Κάποιες βουβές, άλλες κραυγάζουν άηχες φωνές
Και μόνο λίγες καταφέρνουν ν' αντηχούν
Ανάμεσά τους πιο τρανή -όπως τρανή ήταν η ζωή του-
Ακούγεται η φωνή του γιου μου, που φιδοσέρνεται εδώ
Χώμα άψυχο, χώμα άσπαρτο, χώμα τραχύ κι απάνω
Κείτεται ανήμπορος, νεκρός, διπλά ξεψυχισμένος
Αφόταν είδα να κυλά θανατερή η πληγή του αίμα
Πρωτόφαντο γι' αυτόν, λιγοψυχιά για μένα
Σκοτώθηκε το σώμα του, απόμεινε η ψυχή του 20
Μα εδώ που έφτασες κι αυτή τη χάνεις, Αχιλλέα

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Μάνα, πού είσαι; Ανήμπορος φωνάζω, μάνα, μάνα
Γιατί, κι αν ήρθα εδώ σαν ήρωας, νιώθω αδικημένος
Μάνα, βοήθησέ με, σ' ό,τι σου ζητήσω, μάνα

ΘΕΤΙΣ

Ακούω το γιο μου, μα αυτός δεν με ακούει
 Γιατί οι θεοί μπορούν ν' ακούν θνητούς και πεθαμένους
 Οι πεθαμένοι όμως δεν μπορούν
 Να δουν, ν' ακούσουν ζωντανούς
 Ούτε κι αν είναι άνθρωποι ούτε θεοί

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Μάνα, κατέβα να με βρεις στο αιώνιο σκοτάδι 30

ΘΕΤΙΣ

Εδώ είμαι, γιε μου, αγάπη μου, μοίρα ακριβή
 Σ' ακούω, ας ήταν κάπως δυνατό να 'ξερες πως σε νιώθω
 Μακάρι να ένιωθες κι εσύ το βλέμμα μου, το χάδι

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Μάνα, δεν ξέρεις τι περνάω εδώ στους ξεχασμένους

ΘΕΤΙΣ

Μόνο σ' αυτούς δεν βρίσκεσαι. Όλοι σε μνημονεύουν
 Σύμπαντα, έθνη ολόκληρα

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Μάνα, μου είπες πως θα ζω αιώνια στους ανθρώπους
 Με έλεγες άτρωτο, πως δεν μπορεί κανείς να με πληγώσει
 Μα ήρθε βέλος ύπουλο, σημάδι ορισμένο από το φθόνο
 μιας θεάς
 Και σα σκυλί με έριξε εδώ, στον κόσμο των νεκρών, να
 οδύρομαι, να κλαίω 40
 Κάθε που κάποιος, μάνα, με πλήγωνε στην πρότερη
 ζωή μου

Εσύ ερχόσουν γρήγορη παρηγοριά
 Έλα και τώρα, σώσε με
 Δεν ξέρω πόσα χρόνια σ' αυτό το βούρκο σέρνομαι
 Γιατί, όταν μπαίνουμε εδώ, στον σκοτεινό λειμών
 Δυο πράγματα αφήνουμε
 Κορμί που φθείρεται και χρόνο που περνάει
 Μα ποιος νεκρός δεν θα 'θελε ν' αντάλλαζε τη μαύρη ηρεμία
 Την καταδίκη τού ποτέ, του πάντα, του καθόλου
 Με μιας στιγμής την ένταση ζωής, χαράς ή οδύνης 50

ΘΕΤΙΣ

Έτσι φτιαγμένα απ' τους θεούς
 Παιδί μου, είναι τα νόμιμα του κάτω κόσμου
 Να μην έχεις την αίσθηση ότι κυλά ο χρόνος
 Κι αυτό το αιώνιο ποτέ
 Να μοιάζει μ' ένα πάντοτε μάταιο, αχρηστεμένο

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Μα εκείνο που με τυραννά κι απ' το σκοτάδι πιο πολύ το αιώνιο
 Πιο κι απ' το πικρό τίποτα, είναι που μου έχει λάχει
 Μοίρα θανάτου που εγώ δεν διάλεξα στ' αλήθεια

ΘΕΤΙΣ

Ποιος διάλεξε ποτέ τη μοίρα του στον Άδη;
 Για μου, κανένας δεν μπορεί την ξόβεργα να φύγει
 του θανάτου 60

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Κι αν πω για το χειρότερο
 Που εδώ στον κάτω κόσμο
 Μ' έχει δικάσει ανάπηρο

Να μην μπορώ από 'δω και μπρος
 Να αντέχω της μοίρας μου τη χάση
 Άδειο κορμί, κορμί δεν έχω
 Και δεν μπορώ ούτε να δώσω τελειωμό στα βάσανά μου
 Γιατί οι θνητοί μπορούν, αν θέλουν, όσο ζουν
 Να σύρουν ξίφος, να τελειώσουν τη ζωή που τους παιδεύει
 Εδώ στον κόσμο των νεκρών 70
 Ούτε αυτό μπορούμε
 Μονάχα ατάραχος πρέπει να υπομένεις
 Ρωτάς «Ως πότε;» «Ως το τέλος τού ποτέ»
 Σκληρός αντίλαλος ακούγεται η φωνή σου

ΘΕΤΙΣ

Κανείς δεν παίρνει πια ζωή από καιρό παρμένη

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Ήρωα με είχαν ζωντανό
 Ήρωα και πεθαμένο με φωνάζουν
 Κι ας είμαι άχρηστη σκιά. Καλύτερα να ζούσα
 Στην άκρη άκρη των ακρών, άσημος, γιος ξωμάχου
 Να ανασαίνω ελεύθερος στη γη, να την πατώ
 ανεπαίσθητα 80
 Να σπέρνω, να θερίζω, να χαίρομαι τον κόπο μου
 Και να μετράω το χρόνο με όσα απλά φέρνει να ζω
 Κάθε καινούργια μέρα

ΘΕΤΙΣ

Αυτό που έζησες, που ζεις
 -Κι ας είναι ειρωνεία, έτσι το λέω- αυτό που ζεις
 Το νιώθω, ακριβέ μου
 Μα ξέρω κι άλλο παιδεμό, φριχτή οδύνη

Ποια άλλη μάνα ήξερε;
 Ποια άλλη μάνα ξέρει πως έχει η μέρα οριστεί
 Που θα χαθεί ο γιος της; 90
 Μονάχα εγώ σε κοιμίζα μωρό με μοιρολόγια

Άστρο διαμάντι του ουρανού
 Γέννημα βασιλιά τρανού
 Μεσ στου πατέρα σου το δώμα
 Σ' άγγιξα κι ένιωσα το χώμα
 Πόσο θα ζεις ακόμα;

Εύπνα, εσύ κρίνο, μοσχοβόλιστέ μου ανθέ
 Ντύσου τα όπλα, στρατηλάτη μου ξανθέ
 Όσο προλάβεις σκόρπισε λίγο απ' το φως σου
 Να δει κι ο αδερφός σου 100

Μεγάλωνες κι αντί χαρά είχα πόνο και θλίψη
 Κι ωστόσο σε καμάρωνα· ποια δεν θα λαχταρούσε
 Να δει το γιο της πορθητή, να λάμπει φως το γένος
 Που έσπειρε ο πατέρας σου
 Στη μήτρα μου
 Τα δάκρυα γίναν λύτρα μου
 Για λίγα σπέρματα χαράς
 Κι όσο άνθιζες, όσο άντρευες
 Εγώ κρυφοκοιτούσα τ' άλκιμα μέλη
 Τα σφυρά, τα δυνατά σου δάχτυλα 110
 Και τα γραμμένα χείλη
 Που αντί για ερωτικό φιλί
 Σπέρναν φιλί θανάτου
 Κι έτρεμα, πότε θα κοπεί το νήμα της ζωής σου
 Ποια θα 'ναι η μέρα που ουρανός και γη θα σκοτεινιάσουν

Μεγάλωνες, μεγάλωνε κι ο φόβος μου για σένα
 Τώρα γείρτε οι λυγερές ιτιές
 Σύννεφα, χαμηλώστε
 Μην κελαρύζετε, νερά, και τα πουλιά σιγήστε
 Τώρα μπορώ να σε κρατώ
 Δίχως πια να φοβάμαι
 Δεν τρέμουν πια τα χέρια μου
 Δεν κόβεται η ανάσα
 Ανάσα δεν μου απόμεινε, στέρεψε ο φόβος

120

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Μάνα, νερό. Μάνα, κρασί. Φιλί, μάνα. Ασπίδα

ΘΕΤΙΣ

Όμοια στο παραλήρημα του πυρετού, παιδάκι
 Μου φώναζες «Μάνα, νερό. Μάνα, φιλί...»
 Σ' έπαιρνα τότε αγκαλιά, όπως καλή ώρα τώρα
 Σου δρόσιζα το μέτωπο με κρύο νερό
 Και σιγοτραγουδούσα

130

Νάτο, νάτο το παιχνίδι
 Που κρατάει ο στρατηγός μου
 Είναι δόρυ, είναι βέλος
 Χρυσοστόλιστο σπαθί

Να ψηλώσει, να θεριέψει
 Να σκορπίζει παντού τρόμο
 Ίσια στο δικό του δρόμο
 Σπέρνω δάφνες και μυρτιές

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Τις νύχτες σ' έβλεπα μπροστά στο φεγγαρόφωτο

Ν' αλλάζεις. Γδυνόσουν κι απ' το ακροθαλάσσι 140
 Βούιζε κύμα νιόφερτο στ' αυτιά μου, όπως στα δάση
 Θροΐζει ο αέρας και μιλάει μες στα κλαδιά η φωνή του

ΘΕΤΙΣ

Έλα, γιέ μου, στρατηλάτη
 Τις φτερούγες σου ανοίγω
 Να ξεδιπλωθούν στην πλάτη
 Να πετάξεις σαν πουλί
 Κι αν χτυπήσεις κι αν ματώσεις
 Την πληγή σου θα σου πλύνω

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Έπλενες, μάνα, την πληγή, αν μάτωνα επάνω στο παιχνίδι
 Προλάβαινες το καθετί, πριν καν ζητήσω χάρη 150

ΘΕΤΙΣ

Γίνε, άνεμε, ένα δάκρυ
 Μεσ στου γιου μου τα δυο μάτια
 Έτσι όπως πιλαλάει
 Μαύρα αγριεμένα άτια

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Τα έτρεμα τα άλογα, μάνα, μα καβαλούσα
 Γιατί εσύ καμάρωνες. Κι εγώ δεν ήθελα ποτέ
 Να πέσω από τη ράχη τους, μην πέσω από το βάθρο
 Που μ' έβαζαν τα λόγια σου. Μόνο έκλεινα σφιχτά
 τα μάτια μου
 Κι άφηνα να με οδηγούν το ζωντανό κι η μοίρα

ΘΕΤΙΣ

Έτσι σε κοιμίζα κι εσύ χαμογελούσες μέσα στον ύπνο 160

Τα δυο σου χείλη έλαμπαν. Κοράλια, κεχριμπάρια
 Έλεγα ποια θα 'ναι η τυχερή που θα πρωτοφιλήσεις
 Κι έσκυβα και τα φίλαγα, σφραγίδα στην καρδιά σου

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Μάνα, θυμάμαι τα φιλιά που μου 'δινες στο στόμα
 Όταν ήμουν μικρό παιδί, μέσα στα όνειρά μου
 Μα δεν ξυπνούσα, αντί γι' αυτό, φτάναν τα βήματά μου
 Σε βάθος απροσμέτρητο, σε δροσερά λιβάδια
 Κι εκεί με κύκλωναν μορφές και μου χαμογελούσαν
 Κορίτσια αμίλητα, βουβά, αγόρια σαν θλιμμένα 170
 Εγώ απορούσα κι έκανα σάμπως να τα φιλήσω
 Μα εκείνα όλα έπαιρναν την όψη σου
 Μεγάλωσα και φίλαγα αδιάκριτα όποιο στόμα
 Είχε, μάνα, τη γλύκα σου, άντεχε το φιλί μου
 Γιατί δεν είναι εύκολο μικρό, σφιγμένο στόμα
 Μεγάλο, φλογερό φιλί να το χωρέσει
 Έσμιγα μ' άλλα στόματα, σαν να ζητούσα τρόπαια
 Αφού μέχρι και στο φιλί πάντοτε ζούσα πόλεμο
 Γι' αυτό δεν έχω γεννηθεί;
 Δεν ετοιμάστηκα για αυτό; Να πολεμώ αδυσώπητα
 Μόνο για να νικήσω; 180

ΘΕΤΙΣ

Έλα, φως, κι έλα, σκοτάδι
 Απ' τον Ήλιο κι απ' τον Άδη
 Για να ντύσετε το γιο μου
 Το άπιαστο θεριό μου

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Κι αλήθεια, είναι πόλεμος ο έρωτας, παιδεύει

Στέκει ανάμεσα, εχθρός, ανήλεος φονιάς
'Όποιον αρπάξει τον χτυπά, τον σέρνει δίχως οίκτο
Και δεν κοιτά στα σκέλια του, αν άντρας, αν γυναίκα
Μόνο τρυπώνει στην καρδιά, να χύσει το φαρμάκι
'Όμως είναι κι ο πόλεμος έρωτας και μαγεύει 190
Παίρνει κορμί, παίρνει ψυχή, δίνει τρόπο κι αγώνα
Πώς όταν έρθει σκίρτημα του έρωτα
Φρενιάζει ο νους, βροντά η καρδιά και παραλύει το σώμα
Λιγώνει τις κλειδώσεις σου, παρόμοια και η μάχη
Κλέβει τη σκέψη. Πολιορκεί. Έχει φονιά, έχει θύμα

ΛΥΡΙΚΟ Α΄

ΘΕΤΙΣ

Πόσες καρδιές δεν χτύπησες
Με του έρωτα τα βέλη
Αργοφονιάς κατακτητής
Σκορπούσες μέγα πόθο
Γυναίκες, άντρες να σκιρτούν
Κι εσύ να καμαρώνεις

200

Γιατί βαθιά σου το ΄ξερες
Πως σε ποθούν και κλαίνε
Τρέμουν να δουν να έρχεσαι
Λιώνουν όταν αγγίζεις
Φέρνει σπασμό το χάδι σου
Λιγώνει το φιλί σου

Όμως εσύ αλάβωτος
Μακριά απ' το μέγα πάθος
Σαν να σε βούτηξα διπλά
Μες στα νερά της Στύγας
Μια για ζωή, μια για έρωτα
Πληγή να μη σ' αγγίζει

210

Μα όποιος νομίζει πως μπορεί
Πάντοτε να γλιτώνει
Απ' το σαράκι του έρωτα
Κι απ' της καρδιάς τα βέλη
Θα βρει, θέλει δεν θέλει
Για τιμωρία συντριβή

ΣΚΗΝΗ Β΄

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Άκουσα για του έρωτα την πάλη κι ήρθα 220
Πάλι για αναμέτρηση μαζί σου όπως παλιά
Αντίπαλα τα σώματα, ισόπαλη η νίκη

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Πάτροκλε, αρκετά κράτησε τέτοια αμάχη, γαλήνη πια

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Το αίσθημα αυτό δεν γαληνεύει, κι αν το μπορούσα
Θα το αγρίευα ξανά ακόμα πιο πολύ
Σαν τη βουκέντρα
Θα σε ερέθιζα κι εσένα
Να στήσεις όρθιο
Το κορμί
Να ορμήσεις προς το θήραμα 230
Να χύσεις
Κόμπους ιδρώτα από τους πόρους σου

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Άγονος κάματος κι η μάχη ανίερη

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Πίσω αν αφήσω το μυαλό να πάει στα παιδικά παιχνίδια μας
Είχαν κρυμμένο μέσα τους
Το νόημα της ζωής
Γελούσαμε πολύ και δυνατά, θυμάσαι;
Ωωωωπ! Εεεεεεωωωπ!

Τα μπράτσα σαν τη μέγγενη
 Έσφιγγαν ο ένας μες στην αγκαλιά τον άλλο 240
 Τριγύρω όλοι φώναζαν
 Ζητούσαν νικητή
 Μα εμείς το ξέραμε πως νίκη δεν υπάρχει
 Όταν κυλάει αγάπη στις φλέβες των χεριών

ΘΕΤΙΣ

Δυο σκύμνοι, δυο άγρια θεριά
 Μεσ στα ρουμάνια ροβολάνε
 Από μακριά δεν έκρινα
 Ποιανού το πόδι, ποιο το χέρι
 Παίζουν, γρυλίζουν, χαίρονται
 Σμίγουν, ζυγιάζονται, ξαμώνουν 250
 Εχθροί που αγαπήθηκαν
 Φίλοι που ο φόβος τούς ενώνει

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Αλήθεια, πάνε χρόνια και η χαρά ξεθώριασε
 Σαν τις σκιές που εδώ ολόγυρα αναδεύουν

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Άσβηστο χρώμα! Όσο κι αν μας τυφλώνει ο χρόνος κι ο καιρός
 Δεν χάνει δύναμη κι ό,τι ακουμπήσει βάφει

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Μα ήμασταν άγουροι, αγίνωτα παιδιά

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Μήπως γερνάει η ψυχή;

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Γερνάει όμως η θύμηση

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Τώρα σταμάτησε ο χρόνος και η λήθη 260

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Καινούργιοι μύθοι μάς διαδέχονται

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Αντέχονται
Να μην καλπάζουν άγρια άλογα οι φωνές μας;

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Δεν είναι πια καιρός

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Αν είναι ο πόθος ιερός
Για το φιλί, για τη φιλία, για το φίλο
Κάθε στιγμή γεννιέται απ' την αρχή
Καιρός καινούργιος να ενωθεί
Με τη λαχτάρα της ορμής
Με την αλήθεια της ανάγκης

ΘΕΤΙΣ

Δυο κύκνοι σχηματίσανε 270
Σώματα σχήμα της αγάπης
Ποιος άκουσε κελάηδημα;
Και ποιος το θρήνο πριν το τέλος;

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Ἐπειτα, όταν ξεκινήσαμε για το φριχτό ταξίδι
 Αυτό που θα σε έφερνε νεκρό τροπαιοφόρο
 Τα χέρια σου στην κουπαστή του πλοίου άνοιγαν δρόμο
 Στην πελαγίσια κόλαση, για τη φωτιά της μάχης
 Ἐφεγγες, έφεγγα κι εγώ από το θάμπος σου
 «Να κυριεύσουμε την Τροία, τον κόσμο όλο», έλεγες
 Σε πίστευα, η κάθε λέξη σου κρίκος βαρύς σε αλυσίδα 280

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Είχα στ' αλήθεια τυφλωθεί από το πάθος
 Σαν να μην ήμουνα εγώ, σαν να με κατοικούσε
 Ἐνα θεριό ανήμερο, ένα λιοντάρι αγριεμένο

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Ἦσουν. Κι εγώ από κοντά μετρούσα ανάσες ώσπου
 Να φτάσουμε στον κουρνιαχτό της μάχης
 Ὅλα όσα άκουγα παιδί
 Ὅσα σε έβλεπα να κάνεις μεγαλώνοντας
 Να κυνηγάς, να τρέχεις, να παλεύεις, να νικάς
 Τώρα θα παίρναν σάρκα και οστά, τώρα θα φτιάχναν μύθο

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Φαντάζει μύθος ψεύτικος 290

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Δεν είν' αλήθεια. Είσαι εσύ που έδωσες νόημα στιβαρό
 Στη λέξη ήρωας. Αήττητος κατέβαινες στη μάχη
 Σάρωνες με το βλέμμα σου και μόνο
 Το θάρρος και τη δύναμη στρατών

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Μα τώρα πέρασαν αυτά. Ας ήτανε να ζούσαμε
 Λίγη γαλήνια πια ζωή
 Δυο πέτρες κάπου ήσυχα αφημένες

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Ώσπου να πέραγαν δυο έφηβοι, να ρίχναν στη σφεντόνα
 Ποια πέτρα φτάνει πιο μακριά;

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Ή δυο ασυντρόφευτα πουλιά σ' άγριο φαράγγι απόμερο 300
 Ανάμεσα στα βράχια

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Γεράκια λες, που πολεμούν ποιο θα υποτάξει το άλλο;

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Πουλάρια ολόλευκα γυμνά από αναβάτη
 Λεύτερα να καλπάζαμε σε απάτητη πεδιάδα

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Κι ύστερα μεγαλώνοντας
 Στον πόλεμο να δίναμε νίκη σε καβαλάρη;

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Στον νικημένο νικητή
 Γιατί είναι πρόσκαιρη η νίκη κάθε μάχης
 Ξέρει κανείς τι μέλλεται
 Την άλλη κιόλας μέρα, μόλις ο ήλιος ξημερώσει
 νέο φως;
 Γι' αυτό καλύτερα να ζεις κάθε στιγμή και ώρα
 Ανέμελα να χαίρεσαι

Να μην σκορπάς τον όλεθρο
 Γιατί ο όλεθρος γυρνά και τρώει το δραγάτη
 Όταν μοιράζει θάνατο

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Ξεχνάς, στ' αλήθεια -αχ πώς ξεχνάς-
 Τη φήμη που απομένει
 Και ζει στη μνήμη των ανθρώπων
 Όταν εσύ δεν είσαι εκεί
 Γεννά η φήμη κάθε μέρα ξανά και πάλι τ' όνομα σου 320
 Κι αθάνατος...

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Δεν μένεις. Δες εμάς
 Μετά από τόση δόξα, άδεια κουφάρια
 Από σώμα κι από μνήμη

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Δεν είναι έτσι και το ξέρεις
 Κι αν χάθηκε το σώμα σου
 Ζεις μες στη θύμηση των άλλων
 Έπειτα σκέψου μήπως σώμα μας
 Είναι οι μνήμες που κρατάμε στο μυαλό μας
 Όταν πήρα τα όπλα σου 330
 Κι όρμησα τάχα εσύ στη μάχη
 Από ευτυχία μεθυσμένος, είχα κρυφή ελπίδα
 Πως όχι μόνο θα τιμούσα εσένα, κύριο και θεό μου
 Μα θα κρατούσα μες στη χούφτα
 Ψίχουλα δόξας, αρκετά να φτάσουν τ' όνομά μου
 Σε κάθε ύστερο αιώνα
 Έστω ξωπίσω απ' το δικό σου

Ἐτρεχα κι ἔτρεχαν μαζί μου ζητωκραυγές εχθρών και φίλων
 Ὅλοι με νόμιζαν εσένα
 Πως ἀλλάξεις μυαλό και μπήκες ξανά στη μάχη 340
 Πως θα σύρεις κι ἄλλες ψυχές στον ὄλεθρό τους
 Γιατί ὅσο κι αν λυποῦνται οι φίλοι
 Ἡ κι αν τρομάζουν οι εχθροί
 Εἶναι το σκόρπισμα θανάτου ἠδονικό φιλί στα μάτια
 Σάστισα να με αποθεώνουν ὥσπου ἀντίκρισα ἐκείνον
 Ἐτρεμε μέσα μου η καρδιά μου
 Πως θα χαθῶ ἢ θα σκοτώσω
 Μα πάνω απ' ὅλα πως ἀντίκρυ ἦταν αὐτός
 Μέγας εχθρός σου, ὁ Ἐκτορας
 Και πως αν ἐπαιρνα τη νίκη 350
 Τρόπαιο σπουδαῖο στους ἀνθρώπους
 Μα κι αν νικιόμουν τιμημένος
 Θα πέρναγα τις πύλες του Ἄδη
 Από έναν ἀξιο στρατιώτη, τον ἀξιότερο απ' ὅλους
 Πυρό το βλέμμα του περνούσε
 Τα χάλκινα ὅπλα μου κι ἐρχόταν
 Να παραλύσει το δικό μου
 Κι ὅσο κι αν μέσα μου ἀντηχούσε
 Η δύναμη σου, Ἀχιλλέα
 Δεν τα κατάφερα να κάμψω την ορμή του 360
 Μέσα απ' το σώμα του ορμούσε η οἰκουμένη
 Να διαπεράσει με το δόρυ, με το ξίφος
 Το σώμα, ὄχι το δικό σου
 Μα το κορμί της ἴδιας της ἀνδρείας
 Μ' ἔσυρε κάτω. Με ξεγύμνωσε απ' τα ὅπλα
 Και ποια οργή, και ποια ταπείνωση, να βρίσκει
 Πίσω απ' το κράνος σου ἐμένα ἀντί για σένα
 Κραυγές ἐπαίνου, κατακραυγές τώρα εἶχαν γίνει

Και τότε ορκίστηκε μια μέρα
 Να σκοτωθεί ή να σκοτώσει 370
 Αρκεί εσένα ή από σένα
 Τέτοια τιμή για τον εχθρό σου όριζες
 Κι ήταν τα λόγια του, Αχιλλέα
 Σαν να 'χαν βγει απ' το δικό σου στόμα
 Ίδια τρανοί, ίδια ταγμένοι
 Οι δυο σας στη φωτιά της μάχης
 Άνθρωποι ωστόσο - στην καρδιά σας
 Ανάβλυξε αίσθημα κι ο άθλος
 Δεν ήταν τόσο να νικήσεις
 Μα να δαμάσετε ως το τέλος 380
 Τον θαυμασμό ο ένας του άλλου
 Ν' αποδειχτεί ορμή ολέθρου
 Αυτά τα ύψη καθορίσαν
 Δικές σου και δικές του πράξεις
 Να 'χουν μελλούμενοι να λένε
 Το όνομά σου, τ' όνομά του
 Και να γεμίζουν αντρισύνη
 Μες στην καρδιά και μες στα φρένα
 Τα ξέψυχα θνητά κορμιά τους
 Κι όσο αρνείσαι ό,τι έχεις κάνει 390
 Βάρος το λες, δεσμά το σέρνεις
 Μάθε πως πιο βαρύ φορτίο
 Είναι να στέκεις άσημη σκιά στο περιθώριο
 Πίσω από ανίκητο αρχηγό
 Να είσαι στόμα έτοιμο
 Να αντηχήσει όλες τις λέξεις του γενναίου
 Να είσαι χέρι πρόθυμο
 Να κάνει ό,τι προστάξει πάντα εκείνος
 Κι είναι αυτό το βάρος δύσβαρο

Πρέπει ν' αντέχεις να σταθείς σ' όποια του θέληση 400
Άξιος φίλος, σύμμαχος, πιστός συμπαραστάτης
Να χაίρεσαι να σε περνάει, πριν καν να ξεκινήσει
Μην το πιστεύεις εύκολο
Και μην αστόχαστα αφήσεις
Την πρώτη θέση, δώρο εκλεκτό να λες πως έχεις
Σκέψου, υπάρχουν κι άντρες που ζούνε στο σκοτάδι
Γιατί οι θεοί το θέλησαν, γιατί η μοίρα
Ή ίσως γιατί αγάπησαν πολύ γενναίο μπροστάρη

ΛΥΡΙΚΟ Β΄

ΘΕΤΙΣ

Στον δεύτερο έλαχε συχνά
Λόγια σοφά να ξεστομίζει
Και να ελπίζει
Να δικαιωθούν
Στο στόμα του αρχηγού του

410

Μα πίκρα του έβαψε το στόμα
Όταν τα λόγια πέφτουν στο κενό
Δρόμο πορεύεται στενό
Αγκάθια σκίζουν τα σφυρά του
Το μάταιο βλέπει του αοράτου

Σκύβει και γλείφει την πληγή
Και με το αίμα του στα χείλη
Φιλά στο στόμα
Πόσο ακόμα
Θ' αντέχει να 'ναι η σκιά του

420

Εκτός αν σε θαμπό καθρέφτη
Γίνει εικόνα να του μοιάζει
Κι όλο ψηλότερα τον βάζει
Να φτάσει αυτός
Να γίνει εκείνος

ΣΚΗΝΗ Γ΄

ΕΚΤΟΡΑΣ

Ἦρθα για σένα, Αχιλλέα. Απ' όταν κατεβήκαμε
Εδώ στον κάτω κόσμο 430
Σε προκαλώ συνέχεια να μετρηθούμε τα σπαθιά ξανά
Ποτέ δεν έλαβα απάντηση
Ζητάω ξαναζητάω
Να πάρω πίσω το αίμα μου
Χύθηκε τίμια μα άδικα απ' το παλιό κορμί μου
Όταν με πέτυχες εκεί
Έξω απ' την Τροία φρενιασμένος
Ακούω πως δειλιάζεις ή πάλι πως μετάνιωσες
Πως πήρες, λέει, την απόφαση να αποτραβηχτείς
Αυτό δεν γίνεται. Μ' ακούς; Κανέννας δεν θα μου
στερήσει 440
Ούτε κι εσύ, τη νίκη που γυρεύω
Άλλωστε εμείς, το ξέρεις δα, είμαστε ίδια στόφα
Δόξες του κόσμου, ελπίδα των λαών
Των γυναικών το όνειρο, παιδιών το μέλλον
Δεν το διαλέξαμε. Έγινε. Και τώρα πρέπει να σταθείς
Αντίκρυ μου, να ορμήσεις
Κι αν θα μπορέσω να σου πάρω τη ζωή
Κι αν θα μπορέσεις να μου κόψεις την ανάσα
Αυτό έχει γραφτεί για μας
Καλότυχος και ο νεκρός 450
Που θα χαθεί σε τέτοια μάχη, καλότυχος κι ο νικητής
Θα 'χει ξεχωριστή τιμή. Σήκω
Πάρε τα όπλα σου, να πάρω τα δικά μου
Ένα κορμί έχεις κι εσύ, ένα κορμί σου δίνω

Κι όποιος νικήσει ας σεβαστεί την ύστερή μας ώρα
Να αποτελειώσει τον νεκρό δίχως να τον παιδέψει

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Έκτορα, σε περίμενα
Ίσως και το φοβόμουνα πιο κι απ' τον κίνδυνο της μάχης
Ήξερα πως θα έπρεπε να έχω λόγο έτοιμο να λύσει
τον δικό σου
Λυπάμαι για όσα έχεις στο νου, για όσα
σε ανταριάζουν 460
Που δεν μπορείς ποτέ να βρεις λίγη έστω ηρεμία
Απ' όταν ζούσαμε κι οι δυο ως τώρα εδώ στη νύχτα
Δέντρο πολύκλωνο εγώ, γιγάντιο εσύ δέντρο
Όσο κι αν οι άλλοι βλέπουν δυο κορμούς να αντιπαλεύουν
Κάτω οι ρίζες σμίγουνε, κρυφομιλούν, αγαπιούνται
Έτσι σε είδα απ' την αρχή -πρέπει επιτέλους να το πω-
Ήρωα κι αδερφό μου
Εχθρό καθρέφτη μου, καθρέφτισμα πικρό
Κοινή μας μοίρα να στέκουμε περήφανοι
Σε ήλιο, βροχή, αέρα, να μην λυγίζουν τα κλαριά 470
Να μη σκιρτούν τα φύλλα
Θρόισμα μόνο σκυθρωπό αντί για να σκιάζει
Να σκιάζεται ο περαστικός
Κι εμείς βουβοί, ατάραχοι, να υπαίνουμε το μύθο
Που γράψαν άλλοι, χρόνια πριν, χωρίς να μας ρωτήσουν
Άσε το νου σου ήσυχο απ' τα ανθρώπινα
Δεν είναι εδώ ο στίβος που ήξερες πάνω στη γη
Δεν πρέπει πια να συντηρείς το μένος σου, να τρέμεις
Μην και ξυπνήσεις άσημος, ανίκανος, ένα φέμα
Έκανες ό,τι έκανες, νίκησες, χόρτασες τιμές 480
Χάρισε λίγη ανάπαυση στην άοκνη ψυχή σου

Για ποιο, άλλωστε, κορμί μιλάς, για ποια ζωή,
για ποια όπλα; Ξεχνάς
Πως είμαστε κι εσύ κι εγώ ατμός, σκιά ονείρου;

ΘΕΤΙΣ

Δέντρο με δέντρο έσμιξε
Ζωή ζωή νικάει
Αίμα στο αίμα θα χυθεί
Αγάπης μέγα μίσος

Στου Άδη εδώ τα δώματα
Ποιος νόμος κυβερνάει;
Να λησμονείς όσα έζησες
Κούφιος αγέρας γίνε

490

ΕΚΤΟΡΑΣ

Χτες βράδυ μες στον ύπνο μου ήρθε ένας εφιάλτης
Ήμουνα λέει στο διάσελο, γέρος πολύ, με κράταγε
μπαστούνι
Καθόμουν και περίμενα να φέξει αυγή ξανά στον κόσμο
Και μες στο νου μου ανάδευα τι μου 'φερε πολύτιμο
η ζωή μου
Γιους, εγγονούς που ανάστησα, όλοι πως ζήσαν τάχα
Και μες στην τόση σιγαλιά, στην αυγινή την ώρα
Που σμίγει το άστρο με το φως, ο ήλιος το σκοτάδι
Βλέπω γεράκια να πετούν, ακούω πουλιά να λένε
ψιθυριστά

500

Δεν είναι αυτός που κόμπαζε πως θα νικήσει τάχα τον Αχιλλέα;
Αυτός δεν είναι που έτρεμαν οι Αχαιοί σαν έβγαινε
Βοριάς τρανός, νοτιάς δριμύς, κι αχολογούσε ο κάμπος;
Και τώρα πώς κατάντησε να ζει στη γη σα βάρος;

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Και δεν σου έφερε χαρά να ζεις ως τα βαθιά γεράματα
Να δεις να θάλλουν οι ανθοί και να μεστώνουν οι καρποί σου;

ΕΚΤΟΡΑΣ

Τρελάθηκες; Εσύ κι εγώ είμαστε γεννημένοι
Θαρρείς από της μάνας μας τη μήτρα
Να σπέρνουμε τον όλεθρο και να θερίζουμε τιμές
Πώς θα μπορούσα εγώ να ζω σαν τον τυχαίο 510
Να χαίρομαι που γέρασα, κόμπους τις μέρες να μετράω
Σ' ένα σκοινί που όλο ξεφτάει, μέχρι τυχαία να σπάσει;

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Κι όμως καλύτερα άσημος να ζω σε ξεχασμένη άκρη
Της γης, να ελαφροπατώ, να σμίγω με τα δέντρα
Κλαρί στην άκρη ενός κλαριού
Σε ταπεινή διχάλα με ένα φύλλο ταπεινό
Κι ας μην βγάλω λουλούδι, ας μην βαρύνω με καρπό

ΕΚΤΟΡΑΣ

Τέτοια κλαριά να ξεραθούν

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Τέτοια κλαριά θεριεύουνε το δέντρο
Κρύβουν ζωή 520

ΕΚΤΟΡΑΣ

Μάταιη ζωή

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Γλυκιά ζωή

ΕΚΤΟΡΑΣ
Μια λύπη

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Χρόνια και χρόνια ετοιμαζόμενα γι' αυτό
 Το ξέρεις. Το 'χεις ζήσει
 Κανείς ποτέ δεν ρώτησε «Θέλεις; Μπορείς;
 Αντέχει η καρδιά σου;»
 Μονάχα όλοι περίμεναν πώς θα σταθώ στην πρόκληση
 Έτυχε άραγε ποτέ να παίξεις με συνομήλικα παιδιά κι
 αυτά να σε νικήσουν;
 Έζησες κάποτε λυτρωτική γαλήνη στο παραπέτασμα
 σκιάς; 530

Ποτέ! Εσύ κι εγώ έπρεπε πάντα να νικάμε, να στέκουμε ολόρθοι
 Όταν οι άλλοι λυγίζαν, ακόμη κι όταν το στερέωμα κατέρρευε
 Έπρεπε πάντα να μπορούμε να μαζεύουμε μικρά κομμάτια
 συντριβής

Και να τα πλάθουμε ξανά όνειρο που όχι μόνο
 Θα σώζει εμάς απ' το χαμό, μα θα εμπνέει κιόλας
 Φίλους, αδέρφια ως κι εχθρούς ακόμα
 Γιατί το ύψος απαιτεί να μην διακρίνεις
 Ποιος είναι με το μέρος σου, ποιος στέκεται αντίκρυ
 Αρκεί να ξέρεις πως εσύ είσαι αρχηγός για όλους
 Η κορυφή άγριου βουνού, απάτητη, βράχια τραχιά 540
 Κι αντί για ανάσα να μετράς το σύριγμα του αγέρα
 Κι αντί για θέρμη να κρατάς το παγωμένο χιόνι
 Που στεφανώνει από νωρίς ολόλευκο το ωραίο σου κεφάλι
 Τέτοια κι ακόμη πιο βαριά είναι η δική μας μοίρα
 Στ' αλήθεια πόσο περιττό
 Να σου εξηγώ τι από παιδιά φορέσαμε ρούχο στενό
 Μα κι όταν κάποτε έτυχε να 'χω ντυθεί κορίτσι

Στη Σκύρο όταν με κρύψανε, για να μην πάω στον πόλεμο
 Κι έστεκα μες στα υφάσματα των γυναικών
 Με μια σεμνή αβρότητα που πάγωνε τους άλλους 550
 Έπρεπε μες στα γυναικεία ρούχα να σφαδάζει πάντα
 μια αντρική καρδιά
 Να πάλλεται –μα δυνατά– να κλαίει –μα μοναχά βουβά–
 και να φωνάζει άηχα
 Παιανίζοντας στα χάη
 Να αντηχάει στο κενό, που απλώνονταν όχι μακριά μα
 ολόγυρα κι εντός μου
 Και να ακούω με τ' αυτιά των άλλων μια φωνή ξένη
 ολότελα σ' εμένα
 Φτιαγμένη από ήχους κεραυνού, που από παιδί με
 τρόμαζαν τις νύχτες
 Τώρα είμαι εγώ ο κεραυνός, εσύ η αστραπή του, οι δυο
 μας δυο γενναίες φωτιές
 Έτοιμες να παλέψουν
 Γιατί, όπως λεν, μόνο η φωτιά μπορεί να σβήσει άλλη φωτιά
 Ή σμίγοντάς την να θεριέψει κατακαίγοντας ό,τι βρεθεί
 μπροστά της 560
 Μπροστά σου τώρα είμαι εγώ, μπροστά μου εσύ στέκεσαι τώρα
 Δεν νιώθω θέρμη που μπορεί να γίνει όπλο να σκοτώσει
 Νιώθω άλλη θέρμη, του αδερφού – μάνα, πατέρας μας
 κοινός το χρέος και η μοίρα

ΕΚΤΟΡΑΣ

Η μάνα μου μ' ανάθρεφε για να σε πολεμήσω
 Περήφανη έστεχε για μένα
 Όταν ακλόνητος κρατιόμουνα στη μάχη
 Μαύρη σκιά κυπαρισσιού που αναμετράει νύχτες, χρόνια
 Άσηπτο ξύλο, άφθαρτο σκαρί

Πλέει ίσια καταπάνω στο ξεροβόρι πάντοτε
 Κι όσο γι' αυτά που λες, αν ήσουν άλλος, τώρα δα 570
 Θα σου ξερίζωνα τη γλώσσα από το στόμα
 Λέξεις να μην...
 Λέξεις που δεν...
 Λέξεις δειλές πώς ξεγλιστρούν μέσα απ' τα δόντια σου;

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Κάποτε οι άνθρωποι μπορεί να κρίνουν
 Ποιος απ' τους δυο μας ήταν ο δειλός
 Ποιος θαρρετά μετρήθηκε στη φρίκη του πολέμου
 Κι αλήθεια υπάρχουν όπλα φλογισμοί και στην πιο ήσυχη ώρα
 Τότε που αντάρα ζει στα σωθικά σου και ζητάει
 Να λιώσει ατόφιο το κορμί 580
 Να μαραγκιάσει την ψυχή σου
 Ή άλλος τρόμος, ίσως ο χειρότερος
 Πως θα προδώσεις κάποια αθόρυβη μικρή λαχτάρα σου
 Που κλαίει στην άκρη, ορφανό παιδί, κι όμως κανείς
 Περαστικός δεν το κοιτάζει

ΕΚΤΟΡΑΣ

Είχα κρυφή ελπίδα
 Πως θα σε πείσω γι' άλλη μια μονομαχία
 Έστω κι εδώ στα σκοτεινά να εκδικηθώ
 Να ορθώσω την τιμή μου. Πύργο ψηλό την γκρέμισε
 το μένος σου - κι όσα ευχήθηκα 590
 Ατμός. Κι όσα έλπιζα, αέρας
 Να βρίσκω εδώ έναν τρελό, ανάξιο εχθρό μου
 Ποιον να νικήσω; Ποιον να πω πως έριξα στη μάχη;
 Κάποιον που λέει μετάνιωσε κι από γενναίος που ήξερα
 Αυτός να ονειρεύεται να γίνει γόνος κακής γενιάς;

Φεύγω, δεν θα ακούσω άλλα. Ήσυχος μένω πως
 Ξέρει ο καιρός να τα αφανίσει
 Πίσω δεν θ' απομείνουν, ευτυχώς, όσα ποθείς
 Μονάχα όσα έχουν στεριώσει ήδη ως ανάμνηση από σένα,
 από μένα
 Οι ήρωες κι οι μύθοι τους δεν είναι παντοδύναμοι.
 Το αντίθετο 600
 Ζουν δέσμιοι της πείνας τους για σεβασμό, για αποδοχή,
 για αγάπη
 Εσύ που τόσα ξέρεις, για τόλμα ν' απομακρυνθείς απ' όσα
 έχουν χτίσει
 Όσα στερήθηκες μικρός, όσα όνειρα εφηβικά έχεις προδώσει
 Εμείς, κι ας κάνεις πως δεν θες, δεν έχουμε άλλη επιλογή
 Απ' την αμείλικτη γητεία, τη μοναξιά της νίκης

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Τόσο μεγάλη μοναξιά αφύσικη για άνθρωπο
 Ταιριάζει σε θηρίο, δεν το βλέπεις;

ΕΚΤΟΡΑΣ

Μόνοι επιλέξαμε να ζούμε

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Άλλοι το διάλεξαν για μας

ΕΚΤΟΡΑΣ

Και τι κακό; Να επιλέγουν μοίρα ανώτερη για σένα 610
 Να ετοιμαστείς από μικρός για τα μεγάλα

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Κι αν δεν μπορείς; Αν δεν μπορέσεις;

ΕΚΤΟΡΑΣ

Να μπορείς!

Είναι η γενιά σου που κυλάει μες στις φλέβες
Κι η δύναμή της είναι απύθμενη

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Άθλιο βάρος και άθλος τρομερός
Να πρέπει, λέει, να κρατάς στα παιδικά σου χέρια
Μία ολόκληρη γενιά που πέρασε
Μία γενιά τρανή, ν' ακολουθήσει

ΕΚΤΟΡΑΣ

Δες πόσοι ολοένα πλησιάζουν 620
Όλο και πιο κοντά
Φωνάζουν, ζητούν τον αρχηγό τους

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Χαμένοι και σε βλέπουν οδηγό τους

ΕΚΤΟΡΑΣ

Δεν είναι λίγο

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Τα νύχια μου σου μπήγω να ξυπνήσεις. Είναι σκιές
Σώματα ρημαγμένα
Για μένα, κι αν ακόμη πλησιάζουνε τριγύρω
Κάτι ζητάνε, κάτι θέλουν, και για όσο αυτό διαρκεί
Είμαστε ήρωες, σπουδαίοι, ακριβοί
Όταν όμως αυτό τελειώσει ή αν έξω απ' την ελπίδα 630
Κάποτε αποτύχουμε, δειλιάσουμε, σταθούμε
Χάνονται απότομα, αδειάζει το τοπίο, γυμνός ορίζοντας

Η άλλοτε του πλήθους συντροφιά
Τώρα ολοσκότεινη ερημιά και μοναξιά
Στο ξαναλέω. Είναι σκιές...

ΕΚΤΟΡΑΣ

Όπως κι εμείς. Μα ως κι εδώ θέλουν να βλέπουνε εμένα
δυνατό
Εσένα ατρόμητο. Πρέπει να είσαι τ' όνειρό τους
Ως και σ' αυτό μέσα το όνειρο
Έρχονται πιο κοντά μας ολοένα
Ενώνομαι μαζί τους. Απλώνω χέρια να κρατήσω
Να τους ποτίσω δύναμη. Αρκεί
Να μη διαλέξουν άλλον για αρχηγό τους

ΛΥΡΙΚΟ Γ΄

ΘΕΤΙΣ

Κοίτα πώς σμίγουνε τα δέντρα
Άγριος στρατός και για τους δυο
Πλατάνια, δρυς και κυπαρίσσια
Κι η αναμέτρηση στα ίσια
Ανάμεσά σας

Να 'χουν αυτοί να επευφημούν
Να 'χουμε εμείς να κλαίμε
Κι η μάνα σου
Κι η μάνα σου
Η μια νωρίς, μετά η άλλη

650

Μάθαμε πως δεν είχαμε
Γιους, μα μικρά αστέρια
Κάθε αστέρι έχει τη λάμψη του
Κάποτε κάποιο σβήνει
Κι εμείς τι βλέπουμε εδώ κάτω;
Το φως που είχε μια φορά

Και κάθε νύχτα ίδια πλάνη
Νομίζουμε πως το αστέρι
Επειδή σμίγει με το βλέμμα μας
Πάντα σε ώρα σιγαλιάς
Λέμε πως είναι ολόδικό μας

660

Κι όταν μας πουν «Μα δεν υπάρχει
Έχει πεθάνει, δεν το ξέρεις;»

Πιάνουμε θρήνο σαν αυτόν
Κι η μάνα σου
Κι η μάνα σου
Που μόνο αυτή ξέρει βαθιά
Το ψέμα της αλήθειας

ΣΚΗΝΗ Δ΄

ΒΡΙΣΗΙΔΑ

Αλήθεια, που ολοκάθαρα θυμάμαι
Κοιμόσουν κι η ανάσα μου

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Σύντονη στη δική σου

ΒΡΙΣΗΙΔΑ

Αθόρυβη μην και ξυπνήσεις

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Την ένωθα ζεστό φιλή στα μάγουλα, Βρισηίδα
Την ένωθα, καλέ μου
Στα χείλη, στους λαγόνες μου, στο στέρνο
Δεν σε λογιάζω φίλη, δεν σε λογιάζω σύντροφο, ακόλουθο
πιστό
Σώμα από το σώμα μου σε λέω
Έτσι κι αλλιώς δίχως κορμί τώρα μπορώ να κρίνω 680
Σε ποιον να δίνω
Την ύπαρξή μου μοιρασιά

ΒΡΙΣΗΙΔΑ

Όταν ήμουν μικρή

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Όταν ήμουν μικρός

ΒΡΙΣΗΙΔΑ

Έπαιζα με το φως του ήλιου

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Τον άφηνα να λάμπει στα μαλλιά μου

ΒΡΙΣΗΙΔΑ

Κι ήξερα

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Ήμουν βέβαιος

ΒΡΙΣΗΙΔΑ

Πως κάποια μέρα

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Κάποτε

690

ΒΡΙΣΗΙΔΑ

Το φως αυτό θα έρθει στη ζωή μου

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Πως θα ενωθώ το φως

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Μέσα στο αιώνιο φως τώρα για πάντα βυθισμένοι
 Κι ας λεν πως είναι σκοτεινά. Αμείλιχτο το ατόφιο φως
 Όμοιο πυκνό σκοτάδι. Χάνεις το νου, χάνεις τη σκέψη σου
 Άδικη τιμωρία

ΒΡΙΣΗΙΔΑ

Δεν μ' ένοιαζε

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Να μείνω η σκιά σου

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Έχεις ποτέ σκεφτεί πόσο μεγάλη λύτρωση είναι η σκιά
Για να μπορείς να κρύβεσαι απ' τη ζωή,
απ' την ανάγκη

700

Κάποτε κι από σένα τον ίδιο
Σκληρό είναι πάντοτε το φως

ΒΡΙΣΗΙΔΑ

Αυτό το φως μπορούσε να εισχωρεί

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Μπορούσε να διατρέχει

ΒΡΙΣΗΙΔΑ

Τα κύτταρα στο σώμα μου

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Τα κύτταρα στη μνήμη

ΒΡΙΣΗΙΔΑ

Να με γεννά

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Να με γεννά

ΒΡΙΣΗΙΔΑ

Και να γεννώ κι εγώ με τη σειρά μου

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Ν' αναγεννιέμαι απ' την αρχή

710

ΒΡΙΣΗΙΔΑ

Μήτρα που αξιώθηκε να σε δεχτεί

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Πυρφόρος να φανείς

ΒΡΙΣΗΙΔΑ

Σαν απαρχής να λάμψει

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Κόσμος ασύλληπτος ως τότε, παρθένος

ΒΡΙΣΗΙΔΑ

Παρθένα, και με κράτησες στα χέρια σου

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Ανέγγιχτος κρατήθηκα για σένα

Με όρκο αγνό

Πίστης που θα 'φτανε το τέλος του αιώνα

Κι ας μου ζητούσε αγώνα

ΒΡΙΣΗΙΔΑ

Ας μ' έκανε να φτάσω να προδώσω τη γενιά μου

720

Την παρθενιά μου

Δώρο στην ελληνική ορμή σου

Δυνάστης το κορμί σου και μαζί
 Πόθος και ιερός βωμός
 Να θυσιάσω πάνω
 Πατρίδα, σπίτι, αγαπημένους και θεούς
 Με την ελπίδα να σε κάνω
 Να μ' αγαπήσεις έστω μια στιγμή
 Όσο πολύ κι όσο βαθιά σε αγαπώ

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Κι εγώ βαθιά σε αγαπώ. Κι εγώ βαθιά σε αγαπάω 730
 Οι άλλοι λέγανε πως ζέσταινες τις νύχτες το κρεβάτι μου
 Εγώ θα πω τα δάχτυλά σου κρατούν τη θερμή μέχρι εδώ
 Υπηρετείς το κάθε θέλημα της σκέψης μου
 Έλιωνε ώριμος λωτός στο στόμα το φιλί σου
 Λάτρευα και καμάρωνα το θείο σου παράστημα
 Τώρα κι εσύ, τώρα κι εσύ, μαζί φιλήστε με
 Σαν να 'ν' το φίλημα μισό κι αποζητάει
 Το άλλο μισό για να γεμίσει όλο το στόμα μου
 Χαρά κι αγάπη κι ηδονή και καλοσύνη
 Και τα φιλιά σου σαν κεντήματα στο στήθος μου 740
 Κι όσα φιλιά σφραγίδες πάνω στη φιλία
 Κάποτε μ' ένοιαζε πώς θα φανεί να σε φιλώ, να μου αφήνεσαι
 Κάποτε μ' έβλεπα βαθιά στα δυο σου μάτια
 Καθρεφτιζόμουνα κι ομόρφαινα να φαίνομαι
 Έτσι όπως θα 'πρεπε, όπως ταίριαζε στη φήμη μου
 Άντρας και φίλος, βασιλιάς και στρατηλάτης
 Τώρα τριγύρω, κοίτα, ολοένα σφίγγει ο θάνατος
 Νέοι, πιο νέοι από μένα και πεθαίνουν
 Άνθρωποι πολεμούν και φεύγουν νικημένοι, ατιμασμένοι
 Απ' τη ζωή 750
 Εγώ πολέμαγα πάντα για την πρωτιά

Και πλάι μου κάποιος ξάφνου σκοτωνόταν
 Ή αρρώσταινε, και πάει
 Έφευγε άδοξα, χωρίς καν να προλάβει
 Να δει παιδιά, εγγόνια, να γερνάει, να αλλάζει αιώνας,
 να τελειώνει κάποιος πόλεμος
 Τώρα τριγύρω μου ο θάνατος γελάει, περιγελάει τον
 ανίκητο ήρωά του
 Εμένα, νικημένο από τον ίδιο τον εαυτό μου
 Απ' τη στολή κι όχι απ' το όπλο μου, απ' την ιδέα,
 όχι απ' το σώμα
 Απ' όσα έμειναν πίσω να μ' εκδικούνται, πράγματα
 ασήμαντα μα τόσο πλανερά
 Σφίγγει ολοένα ο θάνατος θηλιά
 760
 Γύρω απ' τον άσπιλο λαιμό μου
 Και με κρατάει σαν το δεμένο ζωντανό
 Να 'μαι περίγελος, ποια δόξα μες στους άδοξους
 Μονάχο κράτημα απομένει το φιλί σου
 Μέσα στην πάνδημη αρρώστια που μας χτύπησε
 Άλλοι τη λένε αλαζονεία - εγώ φόβο
 Να κοιταχτώ με θάρρος στον άδειο καθρέφτη μου
 Να κοιταχτείς, να κοιταχτούμε κάποτε όλοι
 Και ν' αντικρίσουμε, στ' αλήθεια, ποιοι απομείναμε
 Πόσο μικροί, πόσο μεγάλοι, πόσο λίγιο
 770

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Όταν βυθίζομαι στα μάτια σου
 Βλέπω εκεί μέσα άδολη κι αστείρευτη αγάπη
 Κι ύστερα ανοίγοντας το βλέμμα μου
 Κοιτάζω εσένα κι αντικρίζω όλο τον κόσμο
 Ήσουν γερός λαιμός, κράταγες όρθιο το κεφάλι ενός λαού

ΒΡΙΣΗΙΔΑ

Είσαι γκρεμός και ίλιγγος κι εξαίσια παραζάλη
 Όταν σκεφτώ τ' αγγίγματα που έγγραφες στο σώμα μου

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Αυτός ο εξαίσιος ίλιγγος, στην κορυφή της μάχης, ίδιος
 Όταν παλεύουν δυο λαοί, δυο ήρωες, δυο φίλοι, δυο εραστές

ΒΡΙΣΗΙΔΑ

Μ' άρπαξαν απ' της μάνας μου το στόμα 780
 Και μ' έριξαν να υπηρετώ το αγέρωχό σου σώμα
 Νόμιζα πια πως πέθανα
 Πως έσβησε η πνοή πάνω στη γη
 Πως χάθηκαν τα λιγοστά μου βήματα
 Μα εσύ μ' ευγενική μεγαλοσύνη
 Με ανάστησες
 Μου έδωσες φτερά
 Αηδόνα να πετώ ολόγυρά σου
 Να σ' έχω άντρα μου, αγάπη και πατρίδα
 Όταν το βλέμμα σου έβρισκε το βλέμμα μου 790
 Όταν το σώμα σου αγαπούσε το κορμί μου
 Άνοιγε ο πάνω ουρανός κι άστραφτε όνειρο
 Έρρεε μέσα μου το πάθος σου κι η ελπίδα
 Εγώ γινόμουνα ζωή, έστω εικόνα της
 Και προσδοκούσα να γεννήσω το παιδί σου
 Κι ας λέγαν νόθο τον καρπό από τη σμίξη μας
 Τάχα είναι νόθος ο καρπός
 Από τυχαίο πέταγμα μιας μέλισσας
 Που ήπιε μέλι από θυμάρι κι από κρίνο;
 Ύστερα ήρθαν και με πήραν 800
 Μ' αποτράβηξαν

Με χλεύη έφτυναν όλοι στο πρόσωπό μου
 Θα υπηρετείς, είπαν, Βρισηίδα
 Καινούργιο άντρα, άντρα τρανό
 Έγερνα στο πικρό κρεβάτι του Αγαμέμνονα
 Έκλαιγα δάκρυα βουβά τις νύχτες
 Έχοντας πάνω στο κορμί μου εκείνον
 Κι ονειρευόμουν πως δεν ζούσα
 Ή πως είν' τα δικά σου χείλη
 Που φρενιασμένα με κεντούσαν
 Αν τέτοιος άντρας σαν εσένα
 Δίνει ζωή σε μια γυναίκα
 Τιμή κι υπόληψη στα μάτια τα δικά της
 -Ω, στα δικά της- και των άλλων
 Τότε να ξέρεις, ήρωά μου
 Πάνω από μάχες κι από κάστρα
 Αυτός αξίζει να τον βάζουν

810

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Τέτοια ακριβά μου έφερε ο χρόνος
 Να δω στη σύντομη ζωή μου

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Τώρα ο χρόνος άχρονος
 Τώρα μπορώ να ξέρω πως τίποτε δεν απειλεί να μας
 χωρίσει

820

ΒΡΙΣΗΙΔΑ

Δεν μου στερεί την αύρα σου
 Και δεν με σμίγει με τον όλεθρο
 Πως κάποτε μπορεί και να σε χάσω

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Έτσι όπως διαδέχεται η μια μέρα την άλλη
 Δίχως να φέρνει τίποτε
 Αναλογίζομαι ποια είναι η αληθινή εδώ κάτω τιμωρία
 Καθώς δένονται κούφιοι οι χρόνοι μεταξύ τους
 Σκέφτεσαι τα ενδεχόμενα
 Όσα δεν μπόρεσες, γιατί 830
 Όσα δεν τόλμησες κυρίως
 Αφού οι άλλοι
 Πάντα κάποιος
 Καθένας χωριστά
 Όλοι μαζί
 Στάθηκαν αντιμέτωποι
 Σαν τείχος ορθωμένο ψηλό
 Πιο πάνω από το βλέμμα σου
 Να μην μπορείς να δεις πέρα μακριά
 Στον ανοιχτό ορίζοντα μιας σκέψης 840
 Ή σε τυχαία περιπλάνηση
 Πιο κάτω κι απ' το τέλος του τοπίου
 Τα σώματα των άλλων
 Πέτρες και βράχοι και σωριάζονταν
 Τριγύρω σφίγγοντας κλοιό στη θέλησή σου
 Κι από το βάρος
 Βούλιαζες και βούλιαζες
 Όσπου ορίζοντας να γίνει το σκοτάδι
 Ενός υπόγειου θρόνου σαν που λάξευσαν
 Όλοι οι εχθροί κρυφά κι εσύ μαζί τους 850

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Ο θρόνος σου αχειροποίητη τιμή

ΒΡΙΣΗΙΔΑ

Ανεξαργύρωτη λατρεία

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Αυτό το θρόνο τον αρνιέμαι. Καίει σαν φωτιά
Με γδέρνει σαν αγκάθι

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Τρελάθηκες; Και πού πετάς τόσο μεγάλη δόξα;
Τόσο θαυμασμό;

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Κανείς δεν πέταξε ποτέ ό,τι δεν είχε
Κι η δόξα είναι σκέψη δίχως ύλη. Πώς να την πιάσω; Πώς
Να λέω την απέκτησα

ΒΡΙΣΗΙΔΑ

Τα μάτια μου. Τα χέρια μου. Η γλώσσα 860
Όλα κοιτούν εσένα. Σε αγγίζουνε. Όλα μιλούν για σένα
Κι έτσι χιλιάδες άλλοι όπως εγώ. Αν δεν είναι αυτό
Χειροπιαστή εκτίμηση κι αγάπη, στέρεος θαυμασμός

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Άλλοι θα πουν πως έγινα σκιά σου. Εγώ θα πω κάτοπτρο
Η μορφή σου, η κάθε κίνησή σου η ανεπαίσθητη
Έκρουε όπως αχτίδα πάνω στο γυαλί
Κι έδειχνε εκεί την αντοχή της
Κοιτούσαν όλοι αυτό το σώμα σου που πάλλονταν
Κοιτούσαν ύστερα το απείκασμα σε μένα
Χόρταιναν, γέμιζαν τα μάτια τους 870
Απ' την ασύλληπτη θωριά σου

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Στα μάτια των ανθρώπων θέλω να βλέπω την ψυχή τους πια
 Να βλέπω την αλήθεια τους
 Θέλω να βλέπω τα έργατα από τον εαυτό τους
 Δεν θέλω σαν κρυστάλλινος καθρέφτης
 Απλά ν' αντιφεγγίζουνε την όψη μου, την πράξη
 Να ξαναλένε ό,τι πω, να αντιγράφουν άκριτα ό,τι κάνω
 Αν την αλαζονεία μου, τη στείρα αφροσύνη
 Αν θαρρετά μου λέγανε, δεν θα 'φτανα να γίνω
 Κούφια σκιά, μύθος κενός, μονάχα μια ιδέα 880
 Για να 'χουν οι μελλούμενοι απλά να αναμετριούνται, να λένε
 Κάποτε υπήρξε ο Αχιλλέας, άφθαστος, απροσμάχητος
 Άλλοθι για την ανημπόρια τους, για την μικρότητά τους ή απλά
 Για την ανθρώπινη φθαρτή τους φύση

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Οι μύθοι των ανθρώπων είναι από άλλα υλικά
 Και συ παρόμοια
 Γεννήθηκες μοίρα θεϊκή, μοίρα άυλη κι ωστόσο
 Άλκιμο σώμα, τρόμαζε εχθρούς και φίλους

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Μα πιο πολύ εμένα
 Ήξερα πως η μάνα μου με βούτηξε μικρό παιδί 890
 Σε πανοπλία αθάνατη
 Μα ξέχασε μια σπιθαμή. Μια χαραμάδα ανθρώπινη
 Και βρέθηκα αθάνατος θνητός να παραδέρνω
 Συνάμα όμως κι άνθρωπος που δεν μπορεί να βρει αιώνιο τέλος
 Έτσι με σύνθλιβαν από παιδί άσπλαχνες συμπληγάδες
 Κι έπρεπε, λέει, να στέκομαι ψηλά, πάνω από άνθρωπος
 Κι από θεός πιο κοντινά

ΒΡΙΣΗΙΔΑ

Θεός στ' αλήθεια, μα θεός
Πρωτόφαντος, άμετρο μέτρο

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Να φτιάχνω με τα μέτρα μου 900
Καινούργιο είδος, κίβδηλο καλούπι
Και τ' όνομα μου ασυντρόφευτο, μονόλιθος στην άκρη
Μιας έρημης στεριάς, εκεί που ατέρμονα το κύμα αφηνιάζει
Έρχεσαι τώρα να μου πεις πως πρέπει να καυχιέμαι
Που μου 'λαχε ένα ρήμαγμα, τιτάνιο βάρος σε δύο χέρια
ασθενικά
Κι αντί χαμόγελο, εικόνα σκυθρωπή, αντί για φίλος, αρχηγός
Αντί για γιος, ένας θεός. Αντί άντρας, μύθος

ΛΥΡΙΚΟ Δ΄

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Μύθε μου, μύθε, μύθε μου
Μύθε μου, μύθε, μύθε
Αυτό που αρνείσαι το αγαπώ
Μεγάλωσα να το θαυμάζω

910

ΒΡΙΣΗΙΔΑ

Μύθε μου, μύθε, μύθε μου
Μύθε μου, μύθε, μύθε
Αυτό που αρνείσαι το αγαπώ
Με έκανες να το θαυμάζω

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Μικροί όταν τρέχαμε μαζί
Στα ολονύχτια κυνήγια
Άφηνά εσύ να προηγείσαι
Να προπορεύεσαι κι εγώ
Να σε κοιτάζω στο φεγγάρι
Σαν άγαλμα που έχει πέσει
Από αχνοφώτιστο ουρανό

920

ΒΡΙΣΗΙΔΑ

Σαν με πρωτόφεραν σε σένα
Δώρο τιμή, ντροπή για μένα
Αντίκρισα τον τρόπο όλων
Κορίτσι, τρόμαξα κι εγώ
Μα πήρες τη μικρή καρδιά μου
Σαν να κρατούσες τη δική σου
Μέσα στα χέρια σου σφιχτά

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Κι όταν σε μάχες ή σε αγώνες
 Νικούσες κι έστηνες χορό
 Ένωθα πόθο να σου μοιάσω
 Να γίνω εσύ, αν το μπορώ
 Κι έφτασε η μέρα που επιτέλους
 Ντύθηκα τα όπλα σου σφιχτά
 Κι έγινα εσύ

930

ΒΡΙΣΗΙΔΑ

Κι όταν γυρνούσες απ' τη μάχη
 Νύχτα που σβήνει η προσμονή
 Σ' άφηνα να ξεσπάς σε κλάμα
 Για ό,τι μισούσες μα εγώ
 Σου κράταγα σφιχτά τα χέρια
 Σαν ένα ξόανο ιερό
 Μα ήσουν εσύ

940

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Πώς καταργήθηκε μεμιάς
 Το «σαν» που χρόνια τυραννούσε
 Τη δίχως νόημα ζωή μου

ΒΡΙΣΗΙΔΑ

Πώς έπαιρνες ζωή μεμιάς
 Κι ό,τι σκληρά σε τυραννούσε
 Νικιόταν κι έσκυβε μπροστά σου

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Όλοι με λέγαν Αχιλλέα
 Κι όσο φωνάζανε ξυπνούσε

950

Το σώμα σου στα σωθικά μου
Έγινα ολότελα εσύ

ΒΡΙΣΗΙΔΑ

Γυναίκα, λέγαν, του Αχιλλέα
Κι όσο το λέγανε ξυπνούσε
Μέσα στο σώμα μου ο πόθος
Να γίνω ολότελα εσύ

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Παραληρούσα και χαιρόμουν
Με το «Αχιλλέα, Αχιλλέα»
Τόσο που ο θάνατος με βρήκε
Να μοιάζω έστω φεύτικά στο
Γιο του Πηλέα

960

ΒΡΙΣΗΙΔΑ

Χαιρόμουν και παραληρούσα
Μέχρι το θάνατο, Αχιλλέα
Μ' έκαψαν πλάι στο κορμί σου
Παντοτινά να ενωθώ το
Γιο του Πηλέα

ΣΚΗΝΗ Ε΄

ΘΕΤΙΣ

Όπως δεν άντεξα ποτέ τον πόνο του παιδιού μου
Κι έκανα ό,τι πέρναγε απ' το χέρι μου
Έτσι και τώρα σύρθηκα ως τους θεούς 970
Ικέτευσα για κείνον
Για σένα, Αχιλλέα
Τους θύμισα όσα έχεις καταφέρει, όσα στις πλάτες
σου σηκώνεις
(Ποιος κόσμος στήνεται από ανθρώπους και θεούς
Χωρίς τους ήρωες, που βαστάνε και υποφέρουνε τους μύθους;)
Έταν πράγματι δύσκολο να πείσω ν' αναιρέσουν
Την άτρωτή σου φύση μα κυρίως το σφάλμα το δικό μου
Πόσο επιπόλαια αμέλησα να βρέξω στο νερό
Μια τόση δα σάρκα γυμνή, μια σπιθαμή ανθρώπου
Κι ύστερα πόσο αλόγιστα καυχιόμουν για το γιο μου 980
Πως θα 'ναι πάντα αθάνατος
Ανίκητος στη μάχη
Αιώνιος βασιλιάς
Ένας θνητός μες στους θνητούς που θα 'χε θεού χάρη
Με άκουγαν όλοι παγεροί, κάποιιοι κι ενοχλημένοι
Ξανά και πάλι και ξανά που όλο ζητάω για σένα
Σαν να 'σαι κάτι πιο ακριβό από άλλους
Σαν να μην έπαθαν φριχτά, φριχτότερα άλλοι ήρωες
Όμως καθένας θεωρεί σπουδαίο τον δικό του
Εξεχωριστό το ταίρι του, σπάνιο το παιδί του 990
Έκλαψα, δάρθηκα μπροστά τους για πολλή ώρα
Όσπου στο τέλος
Έξαφνα, το λες και θαύμα

Ακούστηκε φωνή βαριά
 Και κραταιή
 Να λέει αδιαπραγμάτευτα
 Κι όλοι έκρυψαν μπροστά του δειλά το πρόσωπό τους
 Γονάτισα κι εγώ, ν' ακούσω να μου λέει:
 «Αν θέλεις να χαρίσεις στο γιο σου τη γαλήνη που ζητάει
 Μπορείς να κάνεις όσα θέλει μα 1000
 Όπως το καθετί κι αυτό ζητάει αντάλλαγμα...»
 Έτσι ξεκίνησε να λέει κι είπε κι άλλα, κι άλλα πολλά
 Κι εγώ τον άκουγα με φόβο, με κρυφή χαρά
 Δεν έβλεπα την ώρα να τελειώσει
 Να 'ρθω πετώντας να σου εμπιστευτώ το νέο, γιε μου
 Μονάχα ζήτησα μια χάρη ακόμα
 Να μου δοθεί για λίγο να με ακούνε οι νεκροί
 Όπως για χρόνια ακούω τη φωνή σου μες στον Άδη
 Να σέρνεις θρήνο γοερό για άθλια μοίρα
 Έτσι κι εσύ τώρα ν' ακούσεις τα όσα έχω να σου πω 1010
 Κι έφτασα μόλις
 Να 'σαι, κείτεσαι ακόμη
 Όπως σε άφησα, καπνός φωτιάς σβησμένης
 Για μου

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Ω ακριβή φωνή

ΘΕΤΙΣ

Γιε μου, μ' ακούς;

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Ναι, μάνα

ΘΕΤΙΣ

Ἦρθα που τόσο με ζητάς

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Μάνα, δώσ' μου ανάσα

ΘΕΤΙΣ

Σ' ακούω, βλαστέ μου, που βογκάς, που παραδέρνεις
χρόνια 1020

Πονάει η καρδιά μου και θρηνεί κάθε που κλαις μια λέξη

Κι ήρθα βοηθός στη λύπη σου, γλύκασμα στον καημό σου

Πήγα ικέτις στους θεούς

Ἄκαρδοι, όπως πάντα

Σε πήραν και σε πέταξαν στου Ἄδη τα σκοτάδια

Μα εγώ σου φέρνω γιατρικό

Να δώσει τέλος στα δεινά

Που μαστιγώνουν χρόνια τη φύση σου

Και λέω ξεκάθαρα, λοιπόν

Αν θέλεις, Αχιλλέα, ν' ανέβεις πάλι στη ζωή 1030

Να ζήσεις όπως λαχταράς, ήρεμα χρόνια

Σε κάποια άκρη ακρότατη

Ἄσημος γιος ξωμάχου

Μπορείς με τίμημα βαρύ, σκληρό φαντάζει

Μα εγώ το λέω λύτρωση στα βάσανά σου

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Πες μου το, μάνα, να χαρείς, ξεστόμισέ το

ΘΕΤΙΣ

Λένε οι θεοί

Αν θες να δεις το φως του πάνω κόσμου

Κι όπως εσύ το επιθυμείς, όπως θα το διαλέξεις

Να ζεις, θα πρέπει μέγα τίμημα κι αντάλλαγμα
να γίνει 1040
Για κάθε μέρα της ζωής που θα χαρείς στο μέλλον
Ενός ανθρώπου η ψυχή να έρχεται στον Άδη
Μόνο γιατί εσύ θέλησες θνητός να ξημερώνεις
Θα σκοτεινιάζει γι' άλλονε κάθε φορά το φως του

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Μάνα, τι λες; Πώς να δεχτώ να πάρω στο λαιμό μου
Αθώους ανθρώπους;
Χρόνια διαφέντευα ζωή πολλών και θάνατο
Έκτρινα, λες κι ήμουν θεός, ποιος ζει και ποιος πεθαίνει
Αυτά με φέραν ως εδώ, να μετανιώνω
Δύναμη, που δεν ζήτησα, την είχα, την αρνιέμαι 1050

ΕΚΤΟΡΑΣ

Δεν σου ταιριάζει ν' ανεβείς
Προδίδοντας το θάνατο που σου 'λαχε
Κι αν ανεβείς, να 'ναι για να λαμπρύνεις
Κι άλλο το μεγαλείο σου

ΘΕΤΙΣ

Ξεχνάς, παιδί μου, πως στη μοίρα των ανθρώπων
Είναι γραφτό να φτάνουνε στο θάνατο, καν γέροντες καν νέοι
Δεν είσαι εσύ που σαν κριτής θα παίρνεις τη ζωή τους
Μονάχα εκεί στη ζυγαριά θα στέκουνε αντίβαρο
Για τη δική σου τη ζωή

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Μάνα, έχεις δίκιο. Οι άνθρωποι μια μέρα
εγκαταλείπουν 1060

Τον κόσμο, πάντα αθέλητα
 Όποια στιγμή κι αν έρθει το τέλος τους

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Έχω πολλά να θυμηθώ
 Γι' ανθρώπους που η μοίρα τους κρίθηκε από αφέντες
 Από θεούς, από θνητούς
 Ζυγίστηκε η ζωή τους, άδικα κάποτε πολύ
 Για να σωθούνε άλλοι

ΘΕΤΙΣ

Σκέψου, Αχιλλέα, οι ήρωες έχουν μοίρα ασύγκριτη
 Κι αν από πράξη αστόχαστη σου στέρησα, παιδί μου
 Των αθανάτων τη ζωή

1070

Τώρα επανορθώνω

ΒΡΙΣΗΙΔΑ

Αθάνατος και τι ωφελεί να μείνεις δίχως δόξα;
 Ποια στο πλευρό σου θα σταθεί, στο σπίτι, στο κρεβάτι
 Να καμαρώνει, όπως εγώ, τον άντρα που κοιμάται;

ΘΕΤΙΣ

Δέξου το δώρο των θεών
 Κι έλα στον πάνω κόσμο
 Κι ας έχεις μοίρα ταπεινή
 Όλοι τους θα τη διάλεγαν, αν είχαν να επιλέξουν
 Ανάμεσα στο θάνατο, στα ζοφερά σκοτάδια από τη μιά
 Κι από την άλλη στη ζωή μ' όσα δεινά κι αν έχει

1080

ΕΚΤΟΡΑΣ-ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ-ΒΡΙΣΗΙΔΑ

Μην τη δεχτείς

ΒΡΙΣΗΙΔΑ

Σκέψου τον άντρα

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Σκέψου το φίλο

ΕΚΤΟΡΑΣ

Σκέψου τον αντίπαλο

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Όλοι σας πάντοτε κάτι ζητάτε από μένα

Κάτι μεγάλο περιμένετε

Κι εγώ για χρόνια τώρα πρέπει, πρέπει κι όλο πρέπει

Κανείς ποτέ δεν σκέφτηκε τι θέλει ο Αχιλλέας, τι μπορεί

Αν ο άνθρωπος αντέχει να βαστά στις πλάτες του τον ήρωα

Αν ο ήρωας -γέννημα ορμής, μιας στιγμιαίας

παρόρμησης

1090

Ή ανίσως και γραμμένο απ' τους θεούς να γεννηθεί-

Γίνεται ολοένα δυνατότερος, φτάνει να γίνει αυτός εαυτός

Ρούχο στενό, κορδόνι

Σφίγγει τριγύρω στο λαιμό και πια δεν σκέφτεσαι εσύ

Αποφασίζει αυτός για σένα και τρώει αργά τις σάρκες σου

Υπουλα, μαγεμένα. Υπνωτισμένος ύστερα ακολουθείς, βαδίζεις

Στα βήματα που όρισε ο ήρωας κι ελπίζεις

Να πάρεις λίγη ανάσα ξαποσταίνοντας

Μα αυτός, αμείλικτος, «Πάμε» πάλι και πάλι σου φωνάζει

Κι ούτε τον νοιάζει αν θα χαθείς

1100

Λιώνει η σάρκα σου λιπαίνοντας τα θαλερά κλαριά του

Θεριεύει τόσο αυτός, που κάποτε ξυπνάς και δεν υπάρχει

Ο εαυτός που ήξερες, το σώμα σου το ντύθηκε αυτός

Κι έδιωξε την ψυχή σου

Όταν σκοτώθηκα αυτή η διωγμένη μου ψυχή πετάχτηκε
στον Άδη

Ο ήρωας έμεινε εκεί να χαιρείται τον έπαινο

Να ζει μες στους ανθρώπους

Ιδέα, θάμπος, δύναμη, εικόνα για αναμέτρηση

Δείτε πώς ρήμαξα εδώ, σκοτάδι σκοτεινής σκιάς

Δείτε τον ήρωά σας

1110

Σκέφτεται για όσα λαχταράει

Να στέλνει άλλους στον Άδη

Δείτε, θαυμάστε με λοιπόν, ένδοξα ότι φθίνω

Μα μήπως, σκέφτομαι, αυτό δεν κάνουν πάντα οι ήρωες;

Αίμα των άλλων δεν σταλάζουν στα θεμέλια

Για να χτιστεί το ψήλος τους;

Πόσοι και πόσοι δεν θυσιάστηκαν

Στον άνομο κι ανίερο βωμό της εξουσίας

Ζωές, ψυχές και έθνη ακόμη ολόκληρα

Κάτω απ' το πάτημα δυνάστη

1120

Κάτω απ' τη δρασκελιά ενός ήρωα

Όλα αυτά μια αδύναμη ψυχή

Ψυχή ανθρώπου

Τα αρνιέται

Τώρα βαδίζω να γευτώ

Ανάσα ελεύθερη

Τα λάθη και τα πάθη

Της φύσης μου

Αφότου χωριστήκαμε εγώ κι ο Αχιλλέας

Εκείνος ήρωας τρανός, ταπεινός άνθρωπος εγώ

1130

Ας πάρει ο καθένας μας τη μοίρα που του αξίζει

ΘΕΤΙΣ

Για μένα θα 'σαι πάντοτε ο ήρωας κι ο γιος μου

ΕΚΤΟΡΑΣ

Οι ήρωες δεν πολεμούν με αξίνα, μα με δόρυ

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ

Αν θα χαθείς, χάνεται κι εμένα η ζωή μου
Γιατί από μικρό παιδί χαιρόμουν να 'σαι φως μου
Ακόμη και στα εφτάβαθα σκοτάδια που έχουμε έρθει

ΒΡΙΣΗΙΔΑ

Η μνήμη σου παρέσυρε μαζί και τ' όνομά μου
Τώρα απομένει τίποτε

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Σιγά σιγά θαμπώνει, ξεμακραίνει ο ήχος από τα λόγια
των νεκρών

Έρχομαι, μάνα, δείξε μου το δρόμο για να ζήσω 1140
Δεν νοιάζομαι αθάνατος τόσο να μείνω, μα να μείνω
Όπως εγώ ποθούσα από παιδί, δίχως φήμη
Που σου ξεσκίζει την καρδιά, την ύπαρξη. Γαλήνη
Δεν βρίσκεις ούτε μια στιγμή
Κι έπειτα τιμωρία σκληρή θα 'ναι η αθανασία
Να μην μπορείς να χαιρέσαι το χρόνο να σε σκάβει
Να γράφει πάνω σου βαθιά όσα έζησες
Ας είναι. Θα βαδίσω στον πάνω κόσμο. Ας ξεχαστώ
Στη μνήμη των ανθρώπων

ΘΕΤΙΣ

Οι άνθρωποι θα αγνοούν το πράγμα, Αχιλλέα 1150
Θα σ' έχουν μύθο αιώνιο, πως κατοικείς στον Άδη

ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Αφήνω πίσω ήρωα και πάω να συναντήσω
Έναν ελεύθερο άνθρωπο
Χωρίς το όνομά μου

ΘΕΤΙΣ

Για τ' όνομα σου εγκώμια θα πλέκουν
Στα χείλη τους, θα σε φιλούν
Αγόρια και κορίτσια με τραγούδια
Έλα, πιάσε το χέρι μου, να πάμε, μην αργούμε...

ΛΥΡΙΚΟ Ε΄

ΕΚΤΟΡΑΣ-ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ-ΒΡΙΣΗΙΔΑ

Έτσι ξετέλειωσε λοιπόν κι αυτή η ιστορία
Νομίζουμε τους ήρωες σαν άγρια θηρία 1160
Όμως αυτοί αγαθά πουλιά πετάνε δώθε κείθε
Πάντα έχουν μέσα στο μυαλό να σε υπακούνε, μύθε

Όμοια κι αυτός
Δεσμώτης κι αρχηγός
Καυχιότανε πως κράταγε
Τον κόσμο μες στα χέρια
Όσπου του φανερώθηκε
Ωρα πικρή, μέρα πικρή
Πικρότατη αλήθεια

Ότι κρατιέται, δεν κρατεί 1170
Νικιέται, δεν νικάει
Πως άλλα αυτά που ήθελε
Άλλα όσα αγαπάει
Κι άλλα όσα του χάρισε
Απλόχερα η μοίρα
Μα δεν τα άντεξε κι αντίς
Βασίλεια, σκήπτρα, νίκες
Αυτός μόνο ζητάει
Ν' αφήσει ίχνη ταπεινά
Στο χώμα που πατάει 1180

Τώρα ανεβαίνει απ' τους νεκρούς
Ελπίζει να γλιτώσει

Απ' των θεών το μοίρασμα
Τη δόξα των ανθρώπων
Να βρει μian ήρεμη γωνιά
Καρπό θνητό να σπείρει
Μα νέα δεινά θα φορτωθεί
Ζωής τέλος δεν θα 'χει

Γιατί οι θεοί είναι δολεροί
Κι όταν μοιράζουν μοίρα
Κρυφογελούν και ξέρουνε
Κι αν αρχηγός κι αν δούλος
Κι αν μοίρασμα κι αν χάρισμα
Κι αν αμοιβή κι αν χάρη
Δώρο το λεν, μα όλεθρο
Σε ζωντανούς αδιάκριτα
Και σε νεκρούς σκορπάνε.